

HOOFDSTUK V

Het Lied van den Wijngaard.

VERZEN 1 EN 2.

1. Nu zal ik mijnen Beminde een lied mijns Liefsten zingen van Zijnen wijngaard: Mijn Beminde heeft eenen wijngaard op eenen vetten heuvel;

2. En Hij heeft dien omtuind, en van steenen gezuiverd, en Hij heeft hem beplant met edele wijnstokken; en Hij heeft in deszelfs midden eenen toren gebouwd, en ook eenen wijnbak daarin uitgehouwen: en Hij heeft verwacht, dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij heeft stinkende druiven voortgebracht.

Het Lied van den Wijngaard is eene gelijkenis, misschien onder begeleiding van zang en muziek voorgedragen voor de ooren des volks in den vorm van een volkslied. Wij weten toch, dat de profeten soms allerlei middelen gebruikten om maar de aandacht des volks te trekken en hun boodschap des Heeren meer indrukwekkend en onvergetelijk te maken. Het is echter niet bloot een volksdeuntje of minnelied, gelijk troubadours of minnezangers der Middeleeuwen ze het volk toezongen, want we hebben hier een goddelijk en diep tragisch lied. Door Beminde versta men den Vader en door Liefste Christus, want wij kunnen het bijna als regel stellen, dat wij den Christus bijna in elk hoofdstuk van Jesaja aantreffen en de naam Liefste wordt ook in het Hooglied aan Hem gegeven. Is deze Naam ook niet ten zeerste gepast voor den Zoon van Gods liefde? Matth. 3:17; Col. 1:13.

Wat de wijngaard moet voorstellen wordt in vers 7 onfeilbaar gezegd: het gansche Israël en Juda. Laat ons zien wat van dien wijngaard achtereenvolgens gezegd wordt.

1. Hij is geplant op een vetten heuvel, of eigenlijk een boorn van vettigheid. Dit ziet op Kanaän, het land vloeiende van melk en honig. Dat er soms zooveel droogte en hongersnood en watersnood was, lag niet aan het vette land, maar aan Israëls ongerechtigheden.

2. De Heere heeft dien wijngaard omtuind en hierdoor versta men de scheidsmuur Zijner wet, waardoor Israël gescheiden was van alle volken van rondom.

3. God heeft dien wijngaard van steenen gezuiverd. Dit is geschied door het uitdrijven der Heidenen, die hard waren als steenen en den groei van 's Heeren volk belemmerd zouden hebben, gelijk zelfs de weinig overgeblevenen dit gedurig deden.

4. God beplante den wijngaard met edele wijnstokken. Hij beplante Kanaän niet met een heidensch volk, maar met een verbondsvolk, dat Hem kende. Vergelijk Jer. 2:21.

5. God had in Zijn wijngaard een toren gebouwd. Men had in de wijnbergen wachttorens om den wijngaard te beveiligen tegen dieven en wild gedierte. Denk hier aan Israëls Profeten, Priesters, Koningen.

6. Hij bouwde daarin een wijnpers, d. i. een grooten steen uitgehouwen en in den grond gemetseld, waarin men de druiven trad en de sappen opving. De uitvoering dezer schoone gelijkenis geschiedt tot in de fijnste bijzonderheden. Door den wijnbak kan men gevoegelijk den tempel verstaan.

Na al deze zorg aan den wijngaard besteed te hebben, mocht de Landman wel veel vrucht verwachten. Er kon immers geen verbetering en zorg meer aan worden besteed. De Landman had, om zoo te zeggen alles gedaan wat hij kon. Uit vers 6 blijkt toch, dat Hij zijn wijngaard ook zuiver hield en besnoeide. Daarom is de klacht over dien wijngaard rechtmatig. Nadat Hij lang gewacht heeft, jaar in jaar uit, op druiven, zijn er eindelijk wel druiven te voorschijn gekomen, doch ze waren stinkende. Geheel onvruchtbaar was de wijngaard dus niet, maar de vrucht was kwade vrucht. Men wil hier gedacht hebben aan de wolfswortel, een vergiftig onkruid, dat zeer weelderig kan opschieten, de vruchtbare sappen uit het land zuigt, de zonnestralen wegneemt door zijn schaduw en alzoo het edel gewas verstikt. Wij hebben hier dus iets, dat nog minder is dan onvruchtbaarheid. Ook in het Nieuwe Testament wordt van een geloof gesproken dat wel vruchten voortbrengt maar doode werken, die als een cadaver de lucht verpesten. Het wolfskruid of de wilde wijnstok, II Kon.4:39, heeft wel schoone beziën, doch ze zijn bitter, stinkend en giftig van aard. Is dit niet een juiste beschrijving van de eigenwillige en valsche godsdienst der trouwelooze bondelingen? Hoe aandoenlijk is de klacht des Heeren na al Zijn zorge! De hemel en aarde mogen zich ook hier als in 1:2 wel ontzetten en verbazen over de mislukte opvoeding van 's Heeren volk. Het is diep treurig, wanneer vrome ouders te klagen hebben over hunne verkeerde kinderen, doch hoeveel treuriger is het niet, wanneer de Almachtige zoo aandoenlijk spreekt over Zijn teleurstellenden wijngaard. Wij kunnen het niet voor ons verbergen, dat er in deze klacht des Heeren over Zijn ontrouw volk een ontzaggelijk en onoplosbaar mysterie is opgesloten. Want we kunnen toch de vraag niet onderdrukken of het de Heere Zelf niet is Die bij het planten en wieden ook den wasdom en de vruchten moet geven? Doch wij zullen het doen des Almachtigen niet bedillen, want Zijn doen is enkel majesteit en daarom zij al de schuld hier met den tekst uitsluitend op Israël geworpen.

De Oordeelende Rechters over den Wijngaard.

VERZEN 3 EN 4.

3. Nu dan, gij inwoners van Jeruzalem, en gij mannen van Juda! oordeelt toch tusschen Mij en tusschen Mijnen wijngaard:

4. Wat is er meer te doen aan Mijnen wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht, dat hij goede druiven voortbrengen zou, en hij heeft stinkende druiven voortgebracht?

De Eigenaar des wijngaards wordt hier sprekende ingevoerd en Hij roept de lieden van Juda en Jeruzalem op om zelf een oordeel te vellen over den wijngaard, zijn heer, zijn karakter, zijn lot. Dat de schuldigen hun eigen vonnis moeten vellen en uit hun eigen mond en geweten veroordeeld worden, is een zielkundig beginsel, dat we gedurig weder in de Schrift ontmoeten. Kennelijk zal het zoo eens gaan met al de verlorenen. Die zullen zelf ook eens toestemmen, dat hun vonnis rechtvaardig is. De Heere Zelf verschijnt voor deze rechters om Zijne klacht over den wijngaard te herhalen. We zien hier op treffende wijze geschilderd, dat al de zorg des Heeren voor Zijn volk bedoelt om vrucht in hun leven te voorschijn te roepen.

De Uitroeïing van den Wijngaard.

VERZEN 5 TOT 7.

5. Nu dan, Ik zal ulieden nu bekend maken, wat Ik Mijnen wijngaard doen zal: Ik zal zijnen tuin wegnemen, opdat hij zij tot afweiding; zijnen muur zal Ik verscheuren, opdat hij zij tot vertreding;

6. En Ik zal hem tot woestheid maken: hij zal niet besnoeid, noch omgehakt worden, maar distelen en doornen zullen daarin opgaan; en Ik zal den wolken gebieden, dat zij geen regen daarop regenen.

7. Want de wijngaard van den HEERE der heirscharen is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn eene plant Zijner verlustigingen; en Hij heeft gewacht naar recht, maar ziet, het is schurftheid; naar gerechtigheid, maar ziet, het is geschreeuw.

De rechters hebben kennelijk gezwegen op de scherpe gewetensvraag des wijngaardeniers. Welaan dan, zegt Hij nu, dan zal Ik het u zeggen. Hij zal zijn tuin, d. i. zijn muur, omheining wegnemen. Hier hebben we feitelijk eene voorzegging van het wegbreken van den scheidsmuur der wet, die verbroken is, toen Christus stierf aan het kruis. Toen werd de wet niet verbroken, want die is als 's Heeren Woord onverbrekelijk, doch wel haar dienst als eene scheidsmuur en als tuchtmeester tot Christus. Na het verbreken van die omtuining is Israël verstrooid onder alle volken en hebben de dieren der aarde zijn wijngaard

afgeweid. Deze afweiding gaat nog door tot in onze dagen, doch zoodra de tijden der Heidenen voorbijgesneld zullen zijn, zal hieraan een einde zijn gekomen. Zeer treffend is nochtans de stipte vervulling, welke vers 6 tot op onzen tijd toe gehad heeft. Jeruzalem en Kanaän zijn immers ganschelijk verwoest en voor vele eeuwen niet bearbeid, niet besnoeid of gewied, doornen en distelen groeiden er in overvloed, doch geen oogst om ook maar een handvol menschen in 't leven te houden. Dit vond alles zijn oorzaak in 's Heeren verwoesting van dien wijngaard en Zijn vloek daarover. Hij, Die boven de wolken troont en over de wolken regeert en ze kan maken tot Zijne wagenen en het stof Zijner voeten zou den wolken gebieden, dat ze geen regen er op gaven. Vers 7 geeft ons de onfeilbare verklaring van den wijngaard, zijn keer en zijn eigenlijke zonde, zoodat niemand daarnaar behoeft te gissen. In de laatste zinsnede wordt eene eigenaardige woordspeling gevonden, die zeer moeilijk is weer te geven. De Heere verwachtte *mishpat*, recht, doch ziet Hij zag *mispach*, schurft, melaatschheid, waardoor het walgelijkst zedenbederf wordt aangeduid. Hij wachtte op *tsedakah*, gerechtigheid, doch ziet, zijn oor beluisterde alom *tseakah* d. i. het geschreeuw der ellendigen, die door de rechters verdrukt werden, die geroepen waren om het recht te handhaven en gerechtigheid te oefenen. De Joodsche vertaler Isaac Leeser behoudt in zijne vertaling de woordspeling eenigermate als hij vertaalt: "justice, but behold, injustice; equity, but behold, iniquity." De Wette vertaalt door "Gutthat . . . Blutbad". Anderen door "Beglückung . . . Bedrückung", terwijl Ridderbos in navolging van anderen wel het schoonst vertaalt door "Hij hoopte op een goed regiment, doch ziet het was een bloed-regiment, op rechtsbetrachting, en zie het was rechtsverkrachting. In elk geval wordt hier op ironische wijze de teleurstelling des Wijngaardeniers uitgedrukt.

Eindelijk is zeker de opmerking niet overbodig, dat de Heiland in Zijne Gelijkenissen meermalen op deze schoone Gelijkenis gezinspeeld heeft. Vgl. Matth. 20; 21:28; Mark. 12:1; Luk. 20:29. Wij kunnen niet anders zeggen, dan dat deze Gelijkenis, voorgedragen in den vorm van een smeltend lied van ontroerenden ernst, schatten van historische, dogmatische, zielkundige en taalkundige gedachten in zich verbergt. Het is dan geen wonder dat er in de verloopene eeuwen gansche boeken over dit lied des wijngaards zijn geschreven.

DE ZES WEE-EN

Het Eerste Wee: Over de Hebzuchtige Rijken.

VERZEN 8 TOT 10.

8. Wee dengenen, die huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geene plaats meer zij, en dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt in het midden des lands!

9. Voor mijne ooren heeft de HEERE der heirscharen gesproken: Zoo niet vele huizen tot verwoesting zullen worden, de groote en de treffelijke zonder inwoner!

10. Ja, tien bunderen wijngaards zullen een eenig bath geven, en een homer zaads zal eene efa geven.

De profeten hebben gedurig hunne banbliksems geslingerd tegen de onverzadigbare hebzucht der rijke verdrukkers, die de huisjes en de akkers der kleine luiden aan zich wisten te trekken, zoodat er tenslotte voor de armen geen plaats meer was en het scheen, alsof deze rijken alleen de burgers des lands uitmaakten. Al kochten de rijken deze bezittingen ook op een eerlijke wijze, wat intusschen altoos lang niet het geval was, dan was dit nog tegen den wil Gods, Die in Zijne wet had voorgeschreven, dat het land gelijkmatig verdeeld zou zijn en blijven, Num. 33:54, terwijl ook de huizen slechts tot aan het jubeljaar toe van de eigenaars vervreemd mochten zijn, Lev. 25. Dit alles hing samen met de grondgedachte, dat niet Israël, maar Jehova de volstreckte Bezitter van alle eigendommen was. Benevens zelfzucht en trots was hier dus ook de zonde van ongehoorzaamheid en wetsverkrachting, waarom de wrake Gods niet sluimeren kon. De Heere dient Zich hier bij monde van den profeet weder aan als den Heere der heirscharen en dit teekent voor het schuldig volk niet veel goeds. Dit toch is Zijn oorlogsnaam, aanduidende dat Hij met groote legers van helden ten strijde zal trekken tegen Zijn hateren. En zoo sterk zijn Zijne helden, dat elk een voor zich in een enkel oogenblik een leger van 185.000 kon nedervellen. De Heere zal de huizen tot puinhoopen maken en de paleizen vanwege de ontvolking des lands onbewoond laten staan, terwijl hunne opgekochte landerijen hoegenaamd geen oogst opleveren zullen. Calvijn geeft den zin van dit laatste zeer goed weer, als hij zegt: "Van een reusachtigen wijngaard zal nauwelijks een enkel vat wijns kunnen geperst worden en in plaats van een tienvoudige opbrengst van het gezaaide, zal juist het omgekeerde plaats hebben: de oogst zal nauwelijks een tiende part van het zaaisel bedragen." Gestolen goed gedijt niet! De geldgierigheid is een wortel van alle kwaad!

Het Tweede Wee: Over de Brasserie en Dronkenschap.

VERZEN 11 TOT 17.

11. Wee dengenen, die zich vroeg opmakende in den morgenstond, sterken drank najagen, en vertoeven tot in de schemering, totdat de wijn hen heeft verhit !

12. En harpen en luiten, trommelen en pijpen, en wijn zijn in hunne maaltijden; maar zij aanschouwen het werk des HEEREN niet, en zij zien niet op het maaksel Zijner handen.

13. Daarom zal mijn volk gevankelijk weggevoerd worden, omdat het geene wetenschap heeft; en deszelfs heerlijken zullen honger lijden, en hunne menigte zal verdorren van dorst.

14. Daarom zal het graf zichzelf wijd opsperren, en zijnen mond opendoen, zonder maat; opdat nederdale hunne heerlijkheid en hare menigte, met haar gedruisch, en die in haar van vreugde opspringt.

15. Dan zal de gemeene man nedergebogen worden, en de aanzienlijke man zal vernederd worden, en de oogen der hoovaardigen zullen vernederd worden;

16. Doch de HEERE der heirscharen zal verhoogd worden door het recht; en God, die Heilige, zal geheiligd worden door gerechtigheid.

17. En de lammeren zullen weiden naar hunne wijze, en de vreemdelingen zullen de verwoeste plaatsen der vetten eten.

Het is eene goddelijke ordinantie, dat de mensch in het zweet zijns aanschijns zijn brood eten zal en bij zonsopgang uitgaat tot zijn arbeid tot den avond toe, Ps. 104:23. Doet hij dit, dan mag hij ook wel matig een glas wijn drinken, Ps. 104:15, doch beide deze ordinantiën Gods werden door Juda en Jeruzalem verkracht. Men maakte zich des morgens niet op tot den arbeid, maar tot zwelgen en drinken van wijn en sterken drank. Dit was een ongehoord iets. Zie Hand. 2:15. Met dezen overdaad ging de grootste weelde gepaard. En de weelde leidde tot verfijnde weelderigheid en wellust. Deze lieden hielden van de cultuur, gelijk men dit deed in het Noordelijk Rijk in Amos' dagen, Am. 6:6,7, en gelijk de afvalligen ook thans weer dweepen met een veelszins Christusvijandige cultuur. Harpen, luiten, trommelen en pijpen zijn goed en niet kwaad, doch ze worden meestal gebruikt in den dienst der zonde. Als zelfs Jeruzalem, de stad Gods, dit deed, wat kunnen we dan van de kinderen der wereld verwachten?

Het was op zichzelf geene zonde om muziek en zang bij de feestmalen te gebruiken, doch de zonde kwam daarin, dat ze opgingen in die dingen en het werk des Heeren er om vergaten. Het was de verstomping en zinsbedwelming, die hun blind maakte voor de groote werken Gods en de behoeften van Zijn volk en erfdeel. Zij zagen de teekenen hunner tijden niet. Gaat het thans niet evenzoo?

De straf kon niet uitblijven. Deze wordt ons beschreven in verzen 13 tot 17. Zij zal bestaan (a) in wegvoering in de gevangenis, omdat Zijn volk geen wetenschap heeft. Vgl. Hos. 9:17. De aanvankelijke vervulling van dit dreigwoord vinden we in de gevankelijke wegvoering naar Babel ongeveer een eeuw later en de volle verwerkelijking kwam met de verwoesting van Jeruzalem zeventig jaar na Christus. (b) De zwelgzieke rijken, boven beschreven als zich badende in wellusten, zullen honger en dorst lijden. Bedoeld is hier een honger naar natuurlijk voedsel, zooals dit ook inderdaad bij de beide verwoestingen van Jeruzalem gezien is. Toch behoeft men hier den dorst naar het Woord niet uit te

sluiten. Vgl. Am. 8:11. (c) Het graf, eigenlijk *Sheool*, zal zich wijd opensperren als een vratig monster om zijne slachtoffers in ontvangst te nemen. Het woord *Sheool* beteekent hier niet alleen graf, maar doodenrijk, dat voor de goddeloozen dus de gedachte van hel in zich sluit. Job geeft ons eene dichtelijke voorstelling van *Sheool* in Job 10:21,22. Meermalen wordt deze plaats ons voorgesteld als een verslindend monster, dat de gulzige kaken wijd open spert om zijn prooi te verslinden. Zelfs de naam *Sheool* komt van het werkwoord vragen, waarmede te kennen wordt gegeven, dat dit gedrocht nooit verzadigd is, maar aldoor meer slachtoffers eischt. Het is hier inzonderheid vratig naar de weelde, die ons pas geschilderd is. Gelijk eens Korach met zijn rot levend werd verslonden, alzo zal de onderwereld zich openen om Jeruzalem met al hare weelde en cultuur te verslinden. Ontzaggelijke voorstelling! En de geschiedenis leert ons, dat dit niet maar bloot eene dichtelijke voorstelling geweest is. Als dit geschiedt, zal niemand ontkomen, doch allen zullen vernederd worden, vers 15, de gemeene man zoowel als de wellustige rijke. In prachtige tegenstelling met de smadelijke vernedering der hoovaardigen wordt vervolgens de verhooring des Heeren geplaatst. Door middel van het recht - d.i. het oordeel, waardoor het recht gehandhaafd wordt - zal de Heere in Zijne Majesteit erkend worden. Op grond van Jes. 26:9 weten we, dat de overblijvende menschen van het volkengericht den Heere zullen zoeken en verheerlijken. Met die Heilige wordt kennelijk Christus bedoeld. (d) Schilderachtig wordt eindelijk nog de volslagene verwoesting geteekend als er gezegd wordt dat de lammeren in de verwoeste streken zullen weiden en de vreemdelingen - bedoeld zijn de wilde herdersstammen, de Bedouïnen - het ontvolkte land der vetgemeste en dartele rijken zullen afweiden. Dergelijke voorstellingen zullen wij telkens weer bij Jesaja ontmoeten. Om ontvolkte en totaal verwoeste streken af te schilderen gebruikt de profeet weinig woorden. Op zijn oorspronkelijke frissche manier laat hij dan het rundvee en het kleinvee er in dartelen of schildert hij de streken als gevaarlijk vanwege het wild gedierte, zoodat men er niet veilig doorreizen kan dan met pijl en boog. Wie natuurpoëzie wil bestudeeren, onderzoeke onzen profeet. Hij overtreft alle anderen.

Het Derde Wee: Over de Gewetenlooze Spotters.

VERZEN 18 EN 19.

18. Wee dengenen, die de ongerechtigheid trekken met koorden der ijdelheid, en de zonde als met dikke wagenzeelen!

19. Die daar zeggen: Dat Hij haaste, dat Hij Zijn werk bespoedige, opdat wij het zien; en laat naderen en komen den raadslag des Heiligen van Israël, dat wij het vernemen!

Gelijk een trekdier voortzwoegt in het gareel, zoo zwoegen de liederlijke spotters voort als slaven der zonde. Dit is het beeld, dat den profeet kennelijk voor den

geest zweeft. De last der zonde, die ze voorttrekken zullen ze zelf eens als een verpletterende last op hun schuldig hoofd ontvangen. Vgl. Am. 6:3. Verharde zondaars, die hun geweten toegeschroeid hebben, worden ons in dit woord geteekend. Eerst als de mensch zich zoo diep verlaagd heeft, durft hij spotten met 's Heeren Woord, gelijk deze lieden het durven. Zij zijn de Oud Testamentische spotters en volle broeders van de spotters van II Pet. 3:4. Dewijl de oordeelen Gods niet oogenblikkelijk kwamen, maar vanwege de lankmoedigheid Gods toefden, meenden zij, dat zij ganschelijk niet kwamen. Dus weet de zondaar de lankmoedigheid Gods te misbruiken. In korzelig ongeduld roepen ze al spottende uit, dat God Zich haaste om Zijne bedreigingen te volbrengen, opdat zij zelf het nog eens zien mogen. Daar de benaming Heilige Israëls een staande Messiaansche term bij Jesaja is, zoo zegt ons het tweede deel van vers 19, dat zij zoowel den spot dreven met Israëls Messiasverwachting als met de gedreigde oordeelen.

Het Vierde Wee: Over de Begrip-vervalschers.

VERS 20.

20. Wee dengenen, die het kwade goed heeten, en het goede kwaad; die duisternis tot licht stellen, en het licht tot duisternis; die het bittere tot zoet stellen, en het zoete tot bitterheid!

De begrippen kwaad en goed enz. zijn zedelijke grondbegrippen, die zich door geen menschelijk vernuft ooit laten veranderen. Kwaad is alles wat tegen Gods wil indruischt en goed is alles wat naar Zijn heiligen wil is. En deze twee zedelijke grondbegrippen, waarop heel de christelijke moraal gebouwd is, staan evenzeer tegenover elkander in de zedelijke wereldorde als licht en duisternis in de natuurlijke wereld en bitter en zoet in de wereld van de smaak. Wie nu in die laatstgenoemde wereld het bittere zoet en het zoete bitter noemt is van allen smaak ontbloot, erger nog, heeft een perversen smaak. Wie het licht duisternis noemt en de duisternis licht is erger dan blind. Zoo nu stond het met de zedelijk vermolmde lieden van Jesaja's dagen. Zij waren de Nietzschiënen dier dagen met hun Umwertung aller Werten, de omzetting aller waarden en grondbegrippen. De moraal had bij hen stuivertje gewisseld, gelijk eene Socialistische Mevrouw Roland Holst het eens uitdrukte. Maak zulk een moraal algemeen, en een land en volk zijn hun ondergang nabij!

Het Vijfde Wee: Over de Eigenwijzen

VERS 21.

21. Wee dengenen, die in hunne ogen wijs, en bij zichzelf verstandig zijn!

De waanwijzen moeten vervolgens den donder der gerichtens Gods vernemen. Lang staat hij bij deze lieden niet stil, omdat ze niet zoozeer een klas bij zichzelf vormen, maar ongetwijfeld dezelfde klasse zijn als die in het vierde wee zijn aangesproken. De eigenwijsheid is altoos een hatelijke eigenschap in den mensch. Ze maakt hem, die er mede behept is, ongeschikt om iets te leeren, ingenomen met zichzelf en laatdunkend ten aanzien van anderen. Paulus bestraft haar als hij zegt tot den waanwijze: "Wie meent wijs te zijn in deze wereld die worde dwaas." Wie wijs is bij zichzelf heeft niet de wijsheid, die van boven is, maar die aardsch is en duivelsch. In Christus Jezus de Opperste Wijsheid zijn al de schatten der wijsheid begrepen.

Het Zesde Wee: Over de Lafhartige Leiders.

VERZEN 22 TOT 25.

22. Wee dengenen, die helden zijn om wijn te drinken, en die kloeke mannen zijn om sterken drank te mengen!

23. Die den goddelooze rechtvaardigen om een geschenk, en de gerechtigheid der rechtvaardigen van dezelve afwenden.

24. Daarom, gelijk de tong des vuurs den stoppel verteert, en het kaf door de vlam verdaan wordt, alzoo zal hun wortel als eene uittering wezen, en hunne bloem zal als stof opvaren; omdat zij verwerpen de wet des HEEREN der heirscharen, en de rede des Heiligen van Israël versmaden.

25. Daarom is de toorn des HEEREN ontstoken tegen Zijn volk, en Hij heeft tegen hetzelfde Zijne hand uitgestrekt, en Hij heeft het geslagen, zoodat de bergen hebben gebeefd, en hunne doode lichamen zijn geworden als drek in het midden der straten. Om dit alles keert zich Zijn toorn niet af, maar Zijne hand is nog uitgestrekt.

In dit wee worden geen twee klassen bestraft, doch de eene klasse der lafhartige leiders, zoodat de donkere, sombere groep van weeën een climax vormt. Het is de bedoeling des profeten niet om nog eens weer op de zonde van zwelgerij te wijzen als in vers 11, maar hij bestraft de helden met het wapen van heilige spot. Deze helden of volksleiders, rechters, zijn helden, ja, doch alleen in het drinken van wijn; kloeke mannen, mannen van sta-vast zijn het, doch alleen in het mengen van sterken drank. Men mengde kruiden en specerijen in den wijn om hem heeter en krachtiger te maken. Welnu, van zulk een edele kunst hadden deze verdwaasde leiders verstand. Dezelfde lafhartige leiders dorsten de invloedrijke goddeloozen niet schuldig verklaren, doch lieten zich omkopen door geschenken om de schuldigen vrij te spreken en daarentegen de onschuldigen te vonnissen. Zij illustreerden in hun leven derhalve de waarheid van Salomo's woord, dat het geschenk het hart verderft. Diep treurig is het met een volk gesteld, wanneer zijn leiders den zedelijken moed missen om zonder

aanzien des persoons op te komen voor recht en gerechtigheid. Dan struikelt het recht op de straten niet alleen, maar ook in rechtzalen en de raadzalen des lands en zelfs op de katheders en kansels. En dit is helaas juist de toestand van ons volk.

Al de gruwelijke zondaren worden ten slotte genoemd verwerpers van de Wet des Heeren en versmaders van 's Heeren Woord. Mochten de vormen hunner ongerechtigheid al ver uiteen loopen, hierin waren ze allen een, dat ze het Woord Gods verwierpen. Daarom zal het vuur des gericht over hen komen als een prairiebrand, die het dorre gras verteert en ze zullen branden als kaf. De goddeloozen, die omkomen door het gericht worden altoos als gansch waardeloos voorgesteld, hetzij als stroo of stoppel, hooi of kaf, schuim of droesem. Dit geeft ons de zoete gedachte dat er van Gods zijde gezien geene werkelijke waarde verloren gaat. In de tweede helft van vers 21 vergelijkt de beeldrijke profeet de goddeloozen bij een boom, welks wortel verrot en vermolmd is, en welks bloem, of kruin en blad, door den wind opgenomen, verstuift als stof.

Vanwege de snoode terzijdestelling van Zijn Woord is de toorn des Heeren ontvlamd tegen Zijn volk en heeft Hij dreigend Zijn hand opgeheven om het te slaan, ja, in zware slagen is die krachtige hand reeds neergedaald, zoodat de bergen er van hebben gebeefd. Men denke hier niet bloot aan de groote aardbeving in de dagen van Uzzia, want wij hebben hier een profetischen stijl, die ons wijst op hetgeen in den grooten dag van het volkengericht zal plaats grijpen. Dan toch zal Zijne hand uitgestrekt zijn als nooit te voren, dan zullen al de bergen daveren voor het aangezicht des Gods van Israël en zal de gansche wereld vol doode lichamen zijn, gelijk vers 25 het voorspelt. Men begrijpt de profetie niet en niet een der profeten, wanneer men meent, dat de profeten slechts blikten op hunne tijden en wat daarop onmiddellijk zou volgen. Wel moet toegestemd, dat bijna al hunne woorden een zeker historischen achtergrond hebben, doch zij zagen terzelfder tijd over de wenteling der eeuwen heen naar het groote volkengericht, waarvan al de plaatselijke gerichten hunner dagen beelden en brokstukken waren. Jesaja is nog niet ter helfte vervuld.

De Opmarsch van het Vijandelijk Leger.

VERZEN 26 TOT 30.

26. Want Hij zal eene banier opwerpen onder de Heidenen van verre, en Hij zal hen herwaarts sissen van het einde der aarde; en ziet, haastiglijk, snellijk zullen zij aankomen.

27. Geen moede en geen struikelende zal onder hen wezen; niemand zal sluimeren noch slapen, noch de gordel zijner lenden ontbonden worden, noch de schoenriem zijner schoenen afgescheurd worden.

28. Welker pijlen scherp zullen zijn, en al hunne bogen gespannen; hunner paarden hoeven zullen als eene rots geacht zijn, en hunne raderen als een wervelwind.

29. Hun gebrul zal zijn als van eenen ouden leeuw, en zij zullen brieschen als de jonge leeuwen, en zij zullen brieschen, en den roof aangrijpen en wegvoeren; en er zal geen verlosser zijn.

30. En zij zullen tegen hetzelfde te dien dage bruisen, als het bruisen der zee. Dan zal men de aarde aanzien; maar ziet, er zal duisternis en benauwdheid zijn, en het licht zal verduisterd worden in hunne verwoestingen.

Twee zaken worden hier beschreven: de Veldheer en de verschrikkelijkheid van een ontzaggeijk groot en aanrukkend leger. Het lijdt geen twijfel of hiermede is allereerst het leger der Assyriërs, vervolgens dat der Babyloniërs bedoeld, verder dat der Romeinen ten jare 70 A.D., terwijl het eindelijk duidelijk is, dat de finale vervulling dezer woorden eerst daagt in het oprukken van de verschrikkelijke legers van Gog en Magog ten tijde van Israëls aanvankelijk herstel en na de opname der Gemeente. De Heer der heirscharen Zelf wordt voorgesteld als den grooten Opperbevelhebber, Die Zijn veldteken plant op een hoogen berg, gelijk men oudtijds deed, ten einde Zijne alom verstrooide krijgers samen te roepen. In hetzelfde vers grijpt de profeet weer een ander beeld, dat van een bijenhouder of landman, die zijne bijen zacht fluitend bijeen roept. In hoofdstuk 7:18 worden de soldaten van Assur ook bij zwermen bijen vergeleken en ook daar wordt Jehova voorgesteld onder het zinnebeeld van een imker of bijenhouder, die zijne wakkere bijen bij elkander fluit.

De beschrijving van de vijandelijke legers is grootsch en geweldig. Ze worden voorgesteld als snel oprukkend. Ze kunnen zoo snel marcheeren, omdat er geen moede of struikelende onder hen is. Elk soldaat is een onweerstaanbare held, die door niets te stuiten is. Het schijnt, dat ze geen slaap behoeven te hebben, ze kunnen niet alleen des daags, doch ook zelfs bij nacht voortmarcheeren. Rusten ze zoo voor en na nog eens, dan ontkleeden ze zich niet, maar werpen zich zoo maar op den grond, zonder ook maar een gordel of schoenriem te ontbinden. Men gevoelt, dat het er om te doen is om hier de tegenstelling te doen uitkomen met de wijnhelden en salonhelden van vers 22. Het verwijfd en ontzenuwd volk zal moeten wijken voor het veerkrachtig heldenvolk van de einden der aarde. Vers 28 wijst op hunne toerusting. Ook deze is onovertreffelijk. Hunne pijlen zijn scherp, doodelijk, hun boog is altoos gespannen, alsof ze altoos oprukkende zijn tegen den vijand op het slagveld. Er is in dit groot leger ook veel paardevolk, dat paarden berijdt, wier hoeven hard zijn als keien. Sommigen rijden in strijd wagens en deze kunnen zoo snel gaan dat hunne raderen zijn gelijk een dwarrelwind. De aarde davert, als ze daar uit de verte naderen. Hun woest krijgsgeter is als het brullen van een ouden leeuw, zij zijn bloeddorstig als de jonge leeuwen. Als leeuwen zullen ze al brullend op hun prooi springen en er zal

niemand zijn, die hun de prooi uit de klauwen zal rukken. Zij bulderen als de verwoede baren der zee. Als de vreeselijke dag zal aanbreken, wanneer Gog en Magog's horden aanrukken tegen Israël, dan zal er op de gansche aarde duisternis en benauwdheid zijn. Het tweede deel van vers 30 wijst op een donkeren onweersnacht, waarin het volslagen duister zal zijn, terwijl het helle bliksemvuur, dat eenig licht zou kunnen geven, zelfs door de zwarte donderwolken wordt uitgedoofd. Dit komt ten volle overeen met Zefanja's beschrijving van den dag des Heeren: "Die dag zal een dag der verbolgenheid zijn; een dag der benauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, een dag der wolk en der dikke donkerheid".